

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๔๐ (๑) (๓) และ
มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แผนกคดีผู้บริโภคส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสุรศักดิ์ ปิงชนานุกิจ ที่ ๑
และนางนิภาภัทร ปิงชนานุกิจ ที่ ๒) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา
๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลจังหวัดนครปฐม
เป็นคดีผู้บริโภค ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งสอง ชำระเงินจำนวน ๓๓๗,๑๐๖,๒๑๒.๘๓ บาท พร้อม
ดอกเบี้ย นับแต่วันถัดจากวันฟ้อง ต่อมาวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ศาลนัดไต่ถามคดี ให้การ และ
สืบพยานโจทก์ ปรากฏว่า จำเลยที่ ๒ และทนายจำเลยทั้งสองมาศาล แต่โจทก์และทนายโจทก์ไม่มาศาล
ศาลจึงมีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาว่า โจทก์ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาล โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง
หรือขอเลื่อนคดี ซึ่งนัดนี้เป็นนัดสืบพยานโจทก์ จึงถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณา ให้จำหน่ายคดีโจทก์

- ๒ -

เสียจากสารบบความ แต่ไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะเสนอคำฟ้องของตนใหม่ภายในอายุความ ทั้งนี้ อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม มาตรา ๒๐๒ และมาตรา ๒๐๓

วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอเพิกถอนกระบวนการพิจารณาบางส่วนและขอให้ศาลแก้ไขคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยโต้แย้งว่า คำสั่งของศาลที่ให้จำหน่ายคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๒ นั้น ใช้บังคับไม่ได้ ที่ถูกต้องบังคับตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หลังจากนั้น ศาลได้มีคำสั่งคำร้องว่า ตามคำฟ้องและคำให้การของจำเลยทั้งสองรับว่าเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้อง เพียงแต่โต้แย้งการคิดดอกเบี้ยไม่ชอบเท่านั้น และจำเลยทั้งสองไม่ได้โต้แย้งคัดค้านในวันนัดพิจารณา จึงไม่มีเหตุให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป และมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความตามเดิม โดยถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แทนคำสั่งเดิม

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น พร้อมยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๔๐ (๑) (๓) และมาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) (๔) โดยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๒๔ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ไม่ว่าจำเลยจะมาศาลหรือไม่ ให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ เว้นแต่ตามพฤติการณ์แห่งคดีศาลจะเห็นสมควรให้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นไปฝ่ายเดียว โดยให้ถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณา นั้น ไม่เสมอภาคกับกรณีที่ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณา ตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๒๔ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา ซึ่งโดยหลักความเสมอภาค

ควรจะบัญญัติกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณา ให้ต้องถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณาเช่นเดียวกัน และให้จำเลยมีสิทธิได้รับการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีไปฝ่ายเดียวต่อไป โดยจำเลยไม่ต้องร้องขอ และไม่อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่นได้ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกับจำเลย อันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๕ อันว่าด้วยความเสมอภาค ความถูกต้อง และหลักนิติธรรม รวมถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ตามมาตรา ๔๐ (๑) (๓) และแนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม ตามมาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) (๔)

ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แผนกคดีผู้บริโภค เห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องดังกล่าวเป็นกรณีศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสอง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๔๐ (๑) (๓) และมาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือไม่ ซึ่งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่โต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาครั้งแรก โดยหากโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลในวันนัดพิจารณาโดยชอบแล้ว ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

ให้เลื่อนคดี ไม่ว่าจำเลยจะมาศาลหรือไม่ ก็ให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ เว้นแต่ตามพฤติการณ์แห่งคดีศาลจะเห็นสมควรให้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นไปฝ่ายเดียว โดยให้ถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณา ถือได้ว่าเป็นการบัญญัติวิธีพิจารณาในคดีผู้บริโภคนั้นเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่งสามัญทั่วไป เพื่อให้วิธีพิจารณาในคดีผู้บริโภคนั้นไปด้วยความรวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ส่วนที่จำเลยโต้แย้งว่า มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้กรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณา ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความได้ ทั้งยังเป็นดุลพินิจของศาลในการที่จะสั่งว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณาหรือไม่ ย่อมถือเป็นการตัดสิทธิของจำเลยในการขอให้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีไปฝ่ายเดียว นั้น เห็นว่า การให้ศาลเป็นผู้มีดุลพินิจในการมีคำสั่งให้โจทก์ขาดนัดพิจารณาหรือไม่ โดยพิจารณาจากพฤติการณ์แห่งคดีเป็นสำคัญ นั้น เป็นการบัญญัติหลักเกณฑ์การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภคนั้นในกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้มีความแตกต่างจากคดีแพ่งสามัญทั่วไปที่จำเลยสามารถแจ้งต่อศาลขอให้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีไปฝ่ายเดียวได้ ทั้งกรณีดังกล่าวจำเลยมิได้เสียสิทธิในการต่อสู้คดีแต่ประการใด หากโจทก์นำคดีขึ้นมาสู่ศาลใหม่จำเลยย่อมมีสิทธิต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง จึงสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมีใช้บทบัญญัติที่ไปขัดขวางสิทธิในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง ทั้งไม่ได้ขัดขวางสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในการได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม อันจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๑) (๓) แต่ประการใด อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้านกฎหมายและการยุติธรรม จึงไม่มีกรณีที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ (๑) (๒) (๓) (๔) ได้

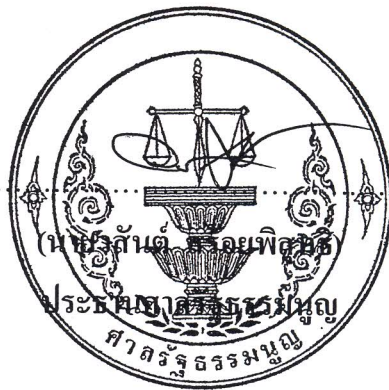
สำหรับคำโต้แย้งในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นบททั่วไป มิได้มีข้อความที่เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดเป็นการเฉพาะ จึงไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ ได้

- ๕ -

ดังนั้น คำโต้แย้งของจำเลยจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

(คำสั่งที่ ๘/๒๕๕๕)

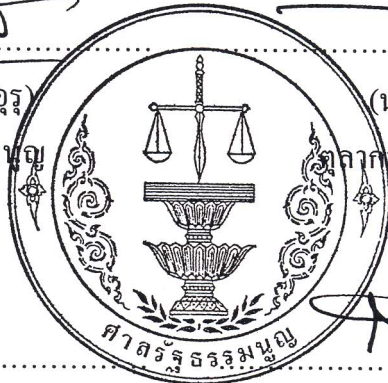
(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนรภัช มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ